

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет германської філології і перекладу

(назва факультету)

Кафедра германської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і практика письмового перекладу з німецької мови

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 03 Гуманітарні науки

(шифр і назва)

спеціальність 035 Філологія

(шифр і назва)

Спеціалізація 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська

(за наявності) (назва)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

освітня програма Англійська мова і друга іноземна мова: усний і письмовий переклад у бізнес комунікації

(назва)

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 6

Форма підсумкового контролю залік (I с.), іспит (II с.)

Розробники (и): Зінченко Оксана Анатоліївна, к.ф.н., доцент, доцент кафедри германської філології

Затверджено на засіданні кафедри германської філології,
протокол № № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Марія Шутова

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу,

протокол № 1 від “28” серпня 2025 року

Голова вченої ради факультету

Ярослава Гнезділова

1. Мета вивчення дисципліни: Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика письмового перекладу з другої іноземної мови (німецької)» є закладання перекладознавчих основ для підготовки перекладачів, зокрема познайомити студентів із системою загальнотеоретичних знань сучасних теорій перекладу, а також формування у здобувачів вищої освіти професійної перекладацької компетентності шляхом їх залучення до виконання практичних завдань та вивчення теоретичного матеріалу, які забезпечують зрозумілість, логічність, послідовність, ясність, змістовність, об'єктивність, інформативність, точність перекладу текстів з німецької мови на українську у професійній діяльності шляхом відтворення морфологічних та синтаксичних особливостей мови оригіналу у перекладі.

Особливу увагу приділено формуванню соціокультурної компетенції, аналізу способів перекладу, які застосовуються у процесі трансформації текстів, розгляду граматичних проблем перекладу на прикладі текстів різних жанрів.

2. Загальний обсяг (відповідно до навчального плану) **6** кредитів ЄКТС; 180 год., у тому числі:

лекції – 0 год.
практичні заняття – 60 год.
самостійна робота – 120 год.

3. Програмні результати навчання *(мають бути узгоджені з описом освітньої програми):*

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 20. *Сприймати українськомовний та іномовний (з англійської мови та другої іноземної мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо) для здійснення усного послідовного перекладу*

ділових переговорів і конференцій, синхронного перекладу та аудіовізуального перекладу з англійської мови.

ПРН 21. Здійснювати науковий аналіз мовного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення у процесі практичної діяльності, виконуючи переклади українською мовою різножанрових текстів (зокрема, текстів офіційно-ділового дискурсу, цифрових медіа-текстів текстів міжнародного гуманітарного права) з англійської мови та другої іноземної мови.

ПРН 22. Демонструвати системне знання усіх аспектів теорії перекладу і практики, основних проблем та етапів розвитку перекладознавства, загальних і часткових теорій перекладу, категорій і видів перекладу з англійської та другої іноземної мов.

4. Система оцінювання результатів навчання студентів (розподіл балів за видами робіт, критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Система контролю й оцінювання знань, умінь та навичок студентів з навчальної дисципліни «Теорія і практика письмового перекладу з німецької мови» передбачає декілька видів контролю.

Поточний контроль знань здійснюється і усно, і письмово під час практичних занять та за результатами виконання завдань самостійної роботи: усне опитування студентів, письмове виконання міні-тестів, усні короткі повідомлення, презентації Power Point.

Рубіжний контроль – атестація навчальних досягнень студентів – проводиться за результатами оцінювання знань і умінь студентів, набутих під час вивчення навчальної дисципліни у поточному семестрі; оцінюється аудиторна і позааудиторна самостійна робота студентів.

Підсумковий контроль передбачає написання МКР наприкінці семестру та складання заліку/іспиту.

форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

Протягом семестру оцінюється: аудиторна робота студента, самостійна робота студента. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**.

- підсумкове оцінювання (МКР, залік/іспит):

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з дисципліни. МКР оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб якщо форма контролю **ЗАЛК**: «відмінно» – 50 балів; «добре» – 40 балів; «задовільно» – 30 балів; «незадовільно» – 20 балів; неявка на МКР – 0 балів. Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР. Оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб якщо форма контролю **Іспит**: «відмінно» – 20 балів; «добре» – 16 балів; «задовільно» – 12 балів; «незадовільно» – 8 балів; неявка на МКР – 0 балів. Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «незараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином: 90 – 100 балів – А; 82 – 89 балів – В; 75 – 81 балів – С; 66 – 74 балів – D; 60 – 65 балів – Е; 40 – 59 балів і нижче – FХ.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60.

Якщо на заліку студент отримує оцінку «незараховано», то такому студенту незалежно від набраного семестрового рейтингового бала виставляється у відомість обліку успішності оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FХ – в шкалі ЄКТС за 100-бальною шкалою виставляється 0 балів.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на практичному занятті)

Активна участь у роботі на практичному занятті і індивідуально, і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту практичного заняття, цікавий коментар, участь в обговорення інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі на практичному занятті і індивідуально, і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі на практичному занятті переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі на практичному занятті, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання	«незадовільно»
Неявка на практичне заняття	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Практичні завдання виконані на 90%	«відмінно»	5 балів
Практичні завдання виконані на 75%	«добре»	4 бали
Практичні завдання виконані на 60%	«задовільно»	3 бали
Практичні завдання виконані менш ніж на 60%	«незадовільно»	2 бали
Невиконані завдання для самостійної роботи		0 балів

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

		Форма контролю Залік	Форма контролю Іспит
Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та виконані на 90% практичні завдання	«відмінно»	50 балів	20 балів

Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та виконані на 75% практичні завдання	«добре»	40 балів	16 балів
Достатня відповідь на теоретичне запитання з 2-3 помилками та виконані на 60% практичні завдання	«задовільно»	30 балів	12 балів
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та виконані менш ніж на 60% практичні завдання	«незадовільно»	20 балів	8 балів
Неявка на МКР		0 балів	0 балів

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
«зараховано»	- виставляється за повні та ґрунтовні знання навчального матеріалу у визначеному обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь; - виставляється за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки; - виставляється за знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незараховано»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється недостатніми уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання відповіді студента на іспиті

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	- Оцінка виставляється за повні та ґрунтовні знання навчального матеріалу у визначеному обсязі; правильні та вичерпні відповіді на два теоретичні питання; бездоганне або добре виконане практичне завдання, передбачене програмою; грамотне й чітке мовлення німецькою мовою без грубих лексичних, граматичних чи фонетичних помилок; креативність у розумінні, творчому

	використанні та демонстрації набутих знань і вмінь. Допускається не більше 5 незначних фонетичних, лексичних, граматичних або стилістичних помилок.
«добре»	- Оцінка виставляється за вияв систематичних і достатньо повних знань із дисципліни; правильну відповідь на одне теоретичне питання та часткову — на інше; успішне виконання практичних завдань при наявності окремих неточностей; мовлення німецькою мовою з незначними помилками, що не спотворюють зміст висловлювання. Допускається від 6 до 9 фонетичних, лексичних, граматичних або стилістичних помилок.
«задовільно»	- Оцінка виставляється за знання основного навчального матеріалу в обмеженому обсязі; часткові відповіді на теоретичні питання та практичне завдання, виконане зі значними зауваженнями; неповне розкриття теми, порушення логіки висловлювання; наявність помилок у мовленні, які студент може виправити за допомогою викладача. Допускається від 10 до 15 фонетичних, лексичних, граматичних або стилістичних помилок.
«незадовільно»	- Оцінка виставляється у випадку, коли відповідь студента є фрагментарною, свідчить про недостатні уявлення щодо предмета вивчення; коли надано неповні або неправильні відповіді на теоретичні питання та практичні завдання не виконані. Також оцінка «незадовільно» ставиться за відсутність відповідей на теоретичні питання чи невиконання практичного завдання. Такий рівень знань свідчить про неспроможність студента до подальшого навчання та виконання фахової діяльності без повторного опанування дисципліни.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

5. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Разом годин	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Основні категорії перекладознавства. Хід процесу перекладу.					
1.	Переклад як поняття та навчальна дисципліна. Поняття адекватності. Етапи перекладацького процесу.	4		2	2
2.	Зв'язок перекладу з іншими галузями науки. Типологія текстів. Види перекладу та методи перекладу.	4		2	2

3.	Специфіка перекладу з німецької мови на українську. Доперекладацький аналіз тексту.	10		2	8
4.	Артикль і його функція під час перекладу з німецької мови на українську. Специфіка відтворення граматичних категорій означеності і неозначеності.	12		4	8
5.	Морфологічні труднощі перекладу. Категорія числа іменників німецької мови у відповідності до українських еквівалентів. Особливі форми однини та множини іменників.	12		4	8
6.	Особливості перекладу композитів з німецької мови на українську.	12		4	8
7.	Особливості перекладу часових форм дієслів з німецької мови на українську.	12		4	8
8.	Особливості перекладу модальних дієслів з німецької мови на українську.	12		4	8
9.	Конструкції „SEIN ... ZU + INFINITIV“, „HABEN ... ZU + INFINITIV“ та особливості їх переклад українською мовою.	12		4	8
10.	МКР				
	Разом годин за модулем 1	90		30	60
Модуль 2					
Змістовий модуль 1. Особливості перекладу з німецької на українську мову					
1.	Особливості перекладу текстів різних функціональних стилів.	6		2	4
2.	Процедура перекладу і способи передачі інформації.	6		2	4
3.	Доперекладацький аналіз тексту.	8		4	4
4.	Особливості перекладу часових форм пасивного стану.	12		4	8
5.	Розширений атрибут та його переклад дієприкметникових конструкцій на українську мову.	12		4	8
6.	Інфінітивні конструкції UM ... ZU, OHNE ... ZU, ANSTATT (STATT) ... ZU та особливості їх перекладу з німецької на українську мову.	12		4	8
7.	Типи семантичних відповідностей та переклад безеквівалентної лексики.	12		4	8
8.	Особливості перекладу реалій з німецької мови на українську.	12		4	8
9.	Фальшиві друзі перекладача.	10		2	8
10.	МКР				
	Разом годин за модулем 2	90		30	60
	Усього годин	180		60	120

6. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна (базова):

1. Гудманян А. Г., І. М. Баклан. Практичний курс перекладу. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2022. 180 с.
2. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози). Львів : Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. 215 с.
3. Корунець І. В. Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв англійською мовою / Мовознавство, №3 (159), травень-червень, 1993. С. 14-16.

4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу : підручник. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
5. Кучер З. І. Практика перекладу : навч. посібник для студ. вищ. навч. заклад. / Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. — Вінниця : Нова Книга, 2013. — 504 с.
6. Мироненко Т. С. Практичний курс перекладу з німецької мови. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2017. 247 с.
7. Синегуб С. В. Теорія та практика перекладу з німецької мови : навч. посібник. — Київ : Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с.
8. Теорія і практика перекладу (німецька мова) : підр. для студ. ВНЗ / [уклад. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М.]. Вінниця : Нова книга, 2006. 592 с.
9. Honig H. G., Kußmaul P. Strategie der Übersetzung. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. — Tübingen: Narr, 1999. 172 S.
10. Handbuch Translation. [hrsg. Snell-Hornby, Mary; Hönig, Hans G.; Kußmaul, Paul]. Tübingen : Stauffenburg Verlag, 1998. 431 S.
11. Kautz Ulrich. Das Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Iudicium, 2002. 640 S.
12. Koller, Werner. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Wiebelsheim : Quelle & Meyer Verlag, 2004. 343 S.
13. Kußmaul, Paul. Kreatives Übersetzen. Tübingen : Stauffenburg Verlag, 2000. 215 S.
14. Reiß, Katharina. Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Wien, WUV-Universitätsverlag, 1995. 132 S.

Додаткова:

1. Agricola E. Wörter und Wendungen. Wörterbuch zum deutschen Sprachgebrauch. Leipzig, Bibliographisches Institut, 1977. 818 S.
2. Havris' W, Proroczenko O. Deutsch-Ukrainisches Phraseologisches Wörterbuch. Kiew : Radjanska Schkola, 1985. 382 S.
3. DUDEN 5. Fremdwörterbuch. Mannheim : Duden-Verlag, 2005. 1104 S.
4. DUDEN 8: Sinn- und Sachverwandte Wörter. Mannheim : Duden-Verlag, 1985.
5. DUDEN 10: Bedeutungswörterbuch. Wortbildung und Wortschatz. Mannheim : Duden-Verlag, 2002. 1104 S.
6. DUDEN 11: Redewendungen. Mannheim : Duden-Verlag, 2002. 960 S.

7. Додаткові ресурси (за наявності):

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Комп'ютерний клас з інтернет-доступом для проведення тестування;
 Мультимедіа проектор для проведення лекцій у форматі презентацій Power-Point;
 Екран;
 Ноутбук або стаціонарний комп'ютер;
 Дошка.